

MOLIUSKŲ BAKTERIOFLORA *IN VITRO*

Janina Šyvokienė

Gamtos tyrimų centras, Ekologijos institutas, Akademijos g. 2, LT-08412 Vilnius-21
tel. +370 5 272 9241; faks. +370 5 272 9352; el. paštas: janina370@yahoo.com

Santrauka. Įvertinta dvigeldžių moliuskų didžiosios geldenės (*Anodonta cygnea* Linnaeus, 1758) ir pleštakiautės geldutės (*Unio tumidus* Philipson, 1788) virškinimo sistemos autochtoninės ir alochtoninės bakteriofloros gausa, sudėtis ir angliavandenilius skaidančios bakterijos, kaip galimos taršos naftos angliavandeniliais biožymenos. Moliuskai mikrobiologiniams tyrimams surinkti Nemuno avandeloje ties Atmata, Atmatoje ir Aklame upelyje. Moliuskų virškinimo sistemos bakterioflora buvo tirta skiedimų ir užsėjimo ant agarizuotų terpių metodika. Nustatyta, kad tirtų dvigeldžių moliuskų virškinimo sistemoje funkcinį grupių bakterijų gausumo vertės svyruoja, atskirų rūšių individų yra skirtingos ir priklauso nuo vandens telkinio. Bendros heterotrofinės, proteolitinės ir amilolitinės bakterijos, atliekančios svarbų vaidmenį virškinant bakterijas dvigeldžiuose moliuskuose *A. Cygnea* ir *U. tumidus*, sugautuose skirtingose vandens ekosistemose, pasižymėjo įvairovės gausa. Daugiausia bendrų heterotrofinių, proteolitinių ir amilolitinį bakterijų nustatyta *U. tumidus*, sugautų Atmatoje, ir *A. Cygnea*, sugautų Aklame upelyje, virškinimo sistemoje. Nustatyti dvigeldžių moliuskų *A. Cygnea* ir *U. tumidus* virškinimo sistemoje esančios bakteriofloros pusiausvyros pokyčiai dėl įsivyravusių angliavandenilius skaidančių ir žarnyno grupės bakterijų. Tai rodo galimą vandens ekosistemos užterštumą nafta ir jos produktais, taip pat buitiniiais nutekamaisiais vandenimis. Nustatyta, kad angliavandenilius skaidančių bakterijų gausumo vertės moliuskuose svyravo nuo 0,9 proc. iki 64,3 proc. Daugiausia bendrų žarnyno grupės bakterijų rasta moliuskų *A. cygnea* ir *U. tumidus*, sugautų Atmatoje ir Aklame upelyje (jų gausumo vertė buvo nuo 1,2 proc. iki 4,33 proc.) virškinimo sistemoje.

Raktažodžiai: moliuskai, virškinimo sistema, bakterioflora, biožymenys, tarša, nafta.